

عنوان مقاله:

مقایسه محتوای کتاب بصائرالدرجات با منابع معتبر روایی شیعه

محل انتشار:

تاریخ نگری و تاریخ نگاری، دوره 27، شماره 20 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

عباس برومند اعلم - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه بین المللی امام خمینی

حسین غفاری ثمر - کارشناس ارشد

خلاصه مقاله:

نفوذ سخنان غلوآمیز در احادیث وارده از ائمه (ع) به ویژه در دوران غیبت صغری مشکلات فراوانی در باورهای دینی مردم در قرون بعدی ایجاد نموده است. کتاب بصائرالدرجات نوشته محمدبن الحسن الصفار متوفی سال 290 ق از جمله آثار است که به نظر می رسد محتوای تعداد محدودی از احادیث آن دارای مفاهیم غلوآمیز بوده و شخصیتی فرا انسانی به ائمه (ع) داده است، درحالی که روایات مشابه در مورد ائمه اطهار (ع) که در تعداد زیادی از منابع معتبر امامیه ذکر شده اند، چنین نگاهی را تایید نمی کنند. بنابراین این پرسش مطرح است که آیا می توان این نگرش را به مبانی فکری شیعه امامیه (اثنی عشری) نسبت داد بررسی و استخراج اطلاعات درباره نویسنده اثر، زمانه و محیط فکری او و راویان او در کنار مقایسه محتوای اثر او با سایر آثار معتبر شیعه امامیه در این دوره می تواند ابعاد این مسئله را روشن نماید. برای بررسی وجود شائبه غلو در بخش هایی از این کتاب ضمن بررسی چرایی عدم نقل روایات این کتاب توسط برخی راویان معتبر همچون محمدبن حسن بن ولید، تعداد معینی از احادیث مشکوک به غلو آن انتخاب و با آثار دیگر بزرگان شیعه به طور اعم و کتب اربعه به طور اخص، مقایسه گردید. نتیجه به دست آمده نشان می دهد که از میان جامعه آماری احادیث منتخب این پژوهش، که بیش از همه دارای محتوای غلوآمیز بودند، فقط دو مورد در اصول کافی روایت و یک مورد نیز دارای روایتی مشابه در کتاب توحید شیخ صدوق می باشد و مابقی در هیچ یک از کتب معتبر روایی شیعه روایت نشده اند که عدم تناسب محتوای احادیث مذکور با مبانی فکری امامیه را نشان می دهد.

کلمات کلیدی:

شیعه امامیه، بصائرالدرجات، محمد بن حسن صفار، غلو، کتب اربعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/864073>

